

Lasy Państwowe
zapraszamy

Strona nadleśnictw Maskulińskie i Pisz

Drugie życie drzew...

Drzewa tworzące nasze lasy przechodzą długi cykl rozwojowy – od nasion po dojrzałe, starzejące się i naturalnie zamierające osobniki. W ekosystemach leśnych niezbędne są martwe drzewa, które tak naprawdę żyją jeszcze przez wiele, wiele lat pomimo braku produkcji przez nie drewna, liści czy nasion. A to dlatego, że dzięki obecności martwego drewna występują rzadkie organizmy, które wzbogacają różnorodność biologiczną naszych lasów.

Martwe drewno, które możemy spotkać w naszych lasach, jest głównie wynikiem naturalnych zjawisk wywołanych przez panujące warunki atmosferyczne. Żywe organizmy w postaci owadów i zwierząt roślinożernych, również przyczyniają się do zamierania drzew w różnych fazach rozwojowych. Drzewa zamierają również samoistnie lub w wyniku konkurencji między sobą, głównie o dostęp do światła słonecznego lub wody (silniejsze osobniki zagłuszają słabsze, które stopniowo zamierają). Należy również wziąć pod uwagę prowadzenie gospodarki leśnej przez leśników w trakcie wykonywania wszelkich zabiegów hodowlanych i prac z zakresu pozyskania na powierzchniach leśnych pozostają całe drzewa lub ich

części do naturalnego rozkładu. Martwe drewno występuje w różnej postaci: całych leżących i stojących drzew, pniaków, korzeni czy gałęzi.

Martwe drewno w lasach pełni szereg nieocenionych funkcji dla całego ekosystemu. Jest między innymi miejscem bytowania, lęgu, schronienia czy bazą pokarmową wielu gatunków w tym rzadkich i chronionych. Martwe drewno staje się siedliskiem dogodnym dla rozwoju i życia wielu gatunków ssaków, gadów, ptaków, płazów, owadów, grzybów, glonów, porostów, roślin czy mikroorganizmów. Dodatkowo martwe drewno jest magazynem wody, a jego powolny rozkład w systematyczny sposób dostarcza i glebie zgromadzonych w nim substancji mineralnych. Leżące kłody, konary i drobniejsze gałęzie nasiąknięte wodą zapewniają stałe warunki wilgotnościowe oraz zapobiegają wymywaniu gleby podczas ulewnych deszczy. Często w martwych drzewach znajdują się dziuple, w których blisko 40% ptaków leśnych zakłada gniazda. Takie drzewa są cenne nie tylko dla zwierząt czy grzybów, ale również dla roślin. Martwe drewno stwarza dogodne warunki wilgotnościowe i pokarmowe do kiełkowania roślin. Natomiast przewrócone drzewa stano-

wią w lasach naturalne enklawy tworzące dogodne warunki bytowania i schronienia dla małych zwierząt a tym samym są to miejsca niedostępne dla dużych zwierząt.

Dlatego pracownicy Lasów Państwowych pozostawiają część martwych drzew do naturalnego rozkładu w celu zwiększenia bioróżnorodności. Ilość pozostawionego w lesie martwego drewna podlega kontroli, ponieważ w nadmiernej ilości stanowi poważne zagrożenie dla stanu zdrowotnego drzewostanów.

Monika Grzywińska
Nadleśnictwo Pisz
Leśny Kompleks Promocyjny
„Lasy Mazurskie”

www.pisz.bialystok.lasy.gov.pl
www.maskulinskie.bialystok.lasy.gov.pl